

Daniela Virtelová: Pedagogická gramatika a výuka češtiny jako cizího jazyka (diplomová práce)

Katedra českého jazyka a literatury, Fakulta pedagogická

Západočeská univerzita v Plzni

Plzeň 2018

posudek vedoucího diplomové práce

Diplomová práce Daniely Virtelové se věnuje vybraným otázkám didaktické (pedagogické) gramatiky ve výuce češtiny jako nemateřského jazyka. Zaměřuje se na významnou a náročnou problematiku, a sice na lingvodidaktickou prezentaci deklinace substantiv a slovesného vidu pro jinojazyčné mluvčí s úrovní znalosti češtiny B1 podle Společného evropského referenčního rámce (SERR).

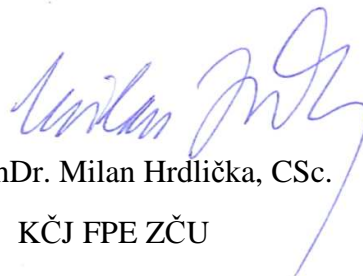
V úvodu kvalifikační práce diplomantka vymezuje pojem lingvistická gramatika a uvádí vybrané druhy gramatik, poté přistupuje k pojednání o roli mluvnické v některých vyučovacích metodách cizích jazyků a o problematice gramatiky ve vztahu k SERR. Jde o otázky velmi náročné, které by vyžadovaly poněkud podrobnější a propracovanější zpracování. To je v DP místy povrchní, dojem negativně ovlivňují i některé neobratné formulace směřující pojmosloví a vyznívající nejasně, nepřesně, nelogicky (např. s. 9 „*Osvojování (si) jazyka je mimovolný proces: studenti se neučí jazyk cíleně, nejsou si vědomi záměru naučit se jazyk, ale k nabytí jinojazyčného kódu přesto dochází...*“, s. 53 „*Z výzkumu vyplývá, že v oblasti problematiky deklinace substantiv existuje tendence k prezentaci horizontálním způsobem. Ze zkoumaných učebnic zvolili tento způsob téměř všichni autoři.*“). V případě duálu (s. 54 aj.) není vhodné hovořit o „*párových orgánech v těle*“, nesourodě vyznívá zmínka (s. 55) i o jiných slovních druzích, je škoda, že se v předložené DP setkáváme s překlepy apod.

Za nezbytně nutnou nepokládám prezentaci koncovek deklinace substantiv (s. 18-19), prospěšnější – s ohledem na cíle diplomové práce – by bylo spíše připomenutí sémantické dimenze českých pádů. Jako diskusní se může jevit i výběr učebních materiálů určených k rozboru, protože ne všechny učebnice deklarují zkoumanou úroveň B1 (je však třeba zohlednit skutečnost, že některé publikace jsou staršího data, nadto je řazení do úrovní podle SERR mnohdy nepřesné a zavádějící).

Diplomantka provedla analýzu učebních materiálů z perspektivy indukce – dedukce, sémaziologie – onomaziologie, preskripce – deskripce poctivě a odpovědně, jednalo se však o úkol dosti nesnadný, a proto mohou některé pasáže DP vyvolávat polemické reakce (onomaziologické hledisko ve výuce české deklinace aj.). Rozpaky vzbuzují některé výstupy z výzkumu, kupř. poměrně výrazně zastoupený induktivní přístup při prezentaci formální dimenze českého skloňování na s. 60.

Celkově však konstatuji, že diplomantka ve své práci splnila zásady pro vypracování DP a že předložená diplomová práce splňuje nároky na ni kladené. Doporučuji ji proto k obhajobě s tím, že ji hodnotím v rozmezí velmi dobře – dobře. Výsledné rozhodnutí bude záviset na průběhu a na úrovni obhajoby.

V Plzni dne 16.7.2018

doc. PhDr. Milan Hrdlička, CSc.

KČJ FPE ZČU